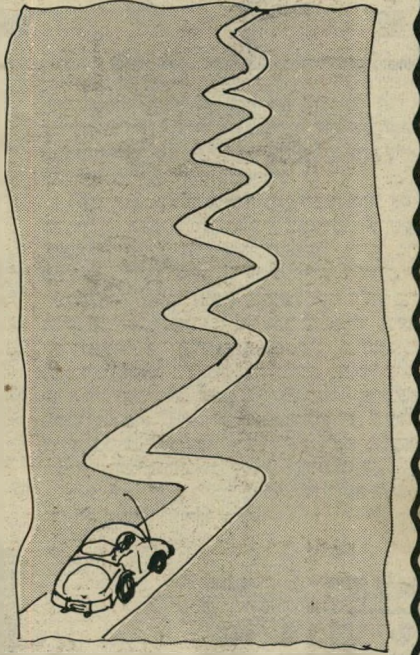

חשבון עובר ושב

חאת שבמה פרנקל

איכות חיים על חופי רמאללה

אני וצ'קה והילדים לקחנו ביום שבת את החיפושית ונסענו לטיול ביוש. לא תם נסענו לבקר את הבית הקטן צ'ק שקנינו שם נסענו. את הבית קנינו כדואר, והוא נמצא בעיירה הכפרית החדשה חופים, הנמצאת לחופי רמאללה. היה טיול נהדר.

נסענו לפי המפה, שאתה גם כן קיבלנו בדואר. בהתחלה עלינו על כביש עוקף ג'נין. כפי שהוסבר במפה, שם פשוט לא נעים. הגענו בסוף לאיזו צומת עם שם ערבי, ושם עלינו על כביש עוקף דבוליה. שם, כפי שהוסבר במפה, סתם זורקים אבנים. הנוף, כמו שאמרה צ'קה, היה מדהים ביופיו. נו טוב, איכשהו הגענו לכביש עוקף ישכם (שם יורקים כפנים) ובסוף הכביש הזה הגענו לכביש עוקף סימלה (שם זורקים רימונים). עד לצומת ההיא, שממנה עלינו על כביש עוקף ג'וליה (שם שורפים צמיגים) וככה, סוף סוף, הגענו לכביש עוקף רמאללה (שם יש המון סטורנטים מטוסנים) והגענו לעיירה הכפרית שלנו, חופים. צ'קה והילדים, נדמה לי שכבר אמרתי, מאוד

נהנו מהטיול, אבל היו להם שאלות. הילדים אמרו לי: אבא, מה זה שאמרת לנו שמלא פה ערבים? הרי אין פה ערבים בכלל! יש פה פחות ערבים ממה שיש בתל-אביב! כל הדרך לא ראינו ערבי אחד! זה, אמרתי להם, מה שנקרא איכות-חיים! אלא מה, גם לצ'קה היתה שאלה. חופים, היא אמרה. אפילו חוף של נחל אני לא רואה פה, היא אמרה. זה באמת הדיג קצת גם אותי. הסתכלתי גם אני מסביב ולא ראיתי שום חוף. אז שאלתי את

להביא ככל מיני אימונים ותאונות משונות. מה אתה צועק עוד פעם! אה, הביטו הלכו להביא לא מוצא חן בעיניך? בחיך, זה כבר נכנס לפולקלור, מה אתה עושה מזה עסק? אה, זה לא הלכו להביא שלא מוצא חן בעיניך, אלא חתיכות טוב, טוב, אל תתעצבן, אני חוזר בי. לא עשרים-שלושים חתיכות הלכו להביא, אלא עשרים-שלושים חיילים נהרגו בתאונות אימונים. זה יותר טוב? אז שיהיה ככה. אבל זה לא משנה את התוצאה. מה, אם לא היו מתאמנים שם, הרי באיזה מקום הם היו מתאמנים.

האיש שנראה שם אחראי, מה עם החוף. אל תראג, הוא אמר לי, יהיה גם חוף, עוברים על זה. מי, שאלתי, מי עובר על זה? ערבים, הוא אמר לי, מה חשבת?

500 פחות או יותר

מה 500 על ראשך, איזה 500. פשוט הצחקת אותי. לא, לא, אל תתפוס אותי במילה. בטח שכל העייסק הזה די עצוב. בטח! כל קורבן הוא פצע פתוח בלב האומה, איזה שאלה! אבל מאיפה הגעת ל-500, זה מה שאני לא מבין, מאיפה גירדת 500 קודם כל, לא מדובר בכלל-בכלל על 500. רחוק מזה. נדמה לי שמדברים על 484 או על 485, או אפילו קצת פחות, זה דבר ראשון, או בוא נסלק בכלל את העניין של 500 שהוא בשלב זה לא רלוונטי. שנית, גם המיספר הזה, תרשה לי, זה לא בריוק מה שנדמה. נדמה לי ש-30, או אולי 40, או אפילו 50, אם אני לא טועה — משהו כזה בכל אופן — הלכרפיפן בתאונות דרכים. מה אתה מתעצבן עכשיו? אה, הביטו הנה, הלכרפיפן, לא מוצא חן בעיניך? מה העצבים? זה בסך הכל סלנג. הלכרפיפן, זאת אומרת בסך הכל הלכו לשרוק. הכוונה זה, הלכו לשרוק לפרחים מהכיוון מלמטה. תשמע, אני יש לי כל הכבוד לחיים של כל בן אדם, לא חשוב יהודי או ערבי או אפילו מוסלמי, אבל מי הלך — הלך. אז אתה רוצה להגיד לי שזה פייר להכניס גם אותם לחשבון? בחיאת-דודה שלך! מה הקשר של זה למילחמה? לא היו הולכים-פיפן שם — היו הולכים פיפן כאן, מה הקשר? מבחינה סטטיסטית אין להם שום קשר למילחמה ווטי-אבר! וחכה, זה עוד לא הכל. שנית, אתה יכול בשקט להוריד איזה עשרים-שלושים חתיכות שהלכו

לא? אם עשרים שלושים חתיכות — סליחה, חיילים — היו הולכים בתאונות אימונים בקוריהרוק שלך, גם כן היית פותח את הפה עם צרחות כאלה?

וחכה, זה עוד לא הכל. אל תשכח את הבניין ההוא שנפל בצור, או איפה זה היה, בצידון? אני כבר לא זוכר. אל תשכח שקרוב למאה הלכר-קאקן שם טוב, טוב, הבנתי הלכר-קאקן לא מוצא חן בעיניך. או קיי. לא הלכר-קאקן. גפלו על מישרתם.

אתה מבין אותי? כבר הגענו לאיזה מאה חמישים מאתיים ראש שבכלל לא שייכים לספירה שלך מאיזה צד שלא תסתכל על זה. אבל זה עוד לא הכל, חכה. זה רק ההתחלה. אתה יודע כמה הלכו מכל מיני שטויות של ביוה וסיפורים כאלה: שרצו לנקק איזו שרמוטה וחספו סכין קופץ מהארס שלה, או שרצו לשים את הלאפה על איזה שעון או וידיאו ועלו לשמיים ממילכוד? אני לא יודע מה המיספר המדוייק של האלה. אבל ממה שאני ראיתי איך שהחברה שם הולכים על הרברים האלה, אני שם איתך בקבוק ויסקי שאיזה עשרים עד ארבעים חברלאך טובים שיחקו אותה בקיצור-דרך לעולם הבא עם השטויות האלה. או מה זה שייך למילחמה, אני שואל אותך? אנשים מקבלים פקודות ברורות לגמרי לא לנגוע בשום דבר מוזיק אפילו עם האצבע הקטנה והולכים ועושים הפרת פקודה. או מה, לא מגיע להם זה? אם הם באים לזיין שרמוטה בחאיפה והחתימה? חכה-חכה. אתה חושב שגמרתי אתך? רחוק מזה, תאמין לי, רחוק מזה. אתה עוד תצטער שהעלית את כל הנושא הזה בכלל!

מה עם כל אלה שהחליטו להיות גיבורים, וכלי שום חשבון הלכו מול הכדורים, וכמו מטומטמים עלו על המוקשים? איך אתה יכול לקרוא להם אם לא מתאבדים? מה, אתה רוצה להגיד לי שצריך לנפח את החשבון גם עם אלה? הצחקת אותי! הרי לפי היהדות אסור בכלל להתאבד! לא, לא, עוד פעם אתה תופס אותי במילה! לא ממש הצחקת אותי, הרי לא צחקתי, זה היה סתם ביטוי! אתה עושה לי את זה ככוונה, בשביל להוציא אותי

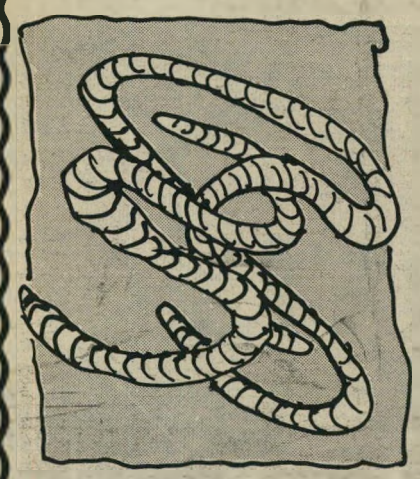
מהריכו, אני רואה. או מה עם אלה? פחות ממה כאלה אני שם את היד שלי שלא היו מינימום מאה. חכה, ואלה שהלכו מהשטויות האידיוטיות של כל מיני גנרלים שהחליטו שהם מוכרחים להכניס כוח על ציר תיוז, בלי שתהיה לזה איזה הצדקה וכלי שזה יהיה בכלל בתיכונן המקורי? גם אותם אתה רוצה להכניס על החשבון של הממשלה? אז בטח שהיו כאלה מלא, ממה שאני קורא בעיתונים: מאה-מאתיים מינימום! ככה שיוצא שלמעשה, אם אתה עושה חשבון אמיתי, לא נהרגו במילחמה הזאת כלכונן יותר משמונים-תשעים אנשים שאתה יכול להגיד בלב שקט שהם נהרגו במילחמה-פרופר, ולא כתוצאה מכל מיני מישגים, טעויות, פאשלות, מוקשים, ניסיונות כיוה, תאונות באימונים או תאונות דרכים: אז מה זה בסך הכל שמונים-תשעים בשביל מילחמה כזאת? אתה יודע כמה מתים לך בארץ כל שנה בהתקפת-לב, ומזה אין לך שום הישגים מדיניים?

לא, אני לא צוחק! אני באמת חושב על הנקודה הזאת! מה זה, מאות אנשים, אולי אלפים, נהרגים לך בארץ כל שנה מכל מיני חולירות שלא נדע, ולא מביאים לך שום הישג מדיני — ואתה נדבק דווקא לשמונים-תשעים שנהרגו בלכונן? זה פייר, זה?

שני שרשורים יצאו לדרך

אז אתם שואלים אותי איך, אחרי כל הסיפורים האלה שאני שומע מכל עבר, אני עוד נשאר פה? האמת היא, שאין לי תשובה על זה, אבל יש לי בדיחה, שאני לא יודע אם היא יותר מסריחה מלולכת, או יותר מלולכת ממסריחה. תחליטו בעצמכם.

יום אחד יוצאים שני שרשורים — אב ובנו — מן המקום היחיד שממנו יכולים השרשורים לצאת. רבר ראשון הם נופלים על הסרין. שמע, איזה סרין צח ונקי, אומר כר-שרשור לאכר-שרשור. כן, מסביר לו האב, האנשים ישנים על זה. ממשיכים לטייל בחדר בזחילה איטית, ומשקיפים על התמונות, מעשה-אמנות, התלויות על קירות הסלון. שמע, אומר כר-שרשור

לאכר-שרשור, יצאנו מחושך לאור גדול! איזו אמנות! ללקק את הטבעות! כן, משיב אכר-שרשור, אתה יודע בני, כמה שזה שווה? יוצאים החוצה, לנוף, משהו מרהיב. עצים, גבעות, גאזת, נחלים, מה שאתם רוצים. שמע, אומר כר-שרשור לאביו, זה ממש מדהים! כן, אומר אכר-שרשור, אבל מה, אתה רואה, בני, את הסגול-זרוד שם באופק — זו השקיעה, ונאחזנו צריכים להתחיל בדרך חזרה. רגע-רגע, אבא, אומר כר-שרשור לאביו, תחשוב על זה רגע, כל כך יפה בחוף, כל כך נעים ואוורירי, ואתה רוצה לחזור לתורים המסריחים האלה? בני היקר, השיב על כך אכר-שרשור, מולדת זו מולדת. שרשורים אנחנו, שרשורים.